

Posudek oponenta diplomové práce

Jméno diplomantky: **Jana Kostěncová**

Téma a rozsah práce: *Určování rodičovství*; stran 91

Datum odevzdání práce: červen 2014

1. Aktuálnost tématu:

Předložená diplomová práce je aktuální jednak vzhledem k praktickému výskytu této problematiky ve společensko a právní praxi, jednak – a to zejména – vzhledem k nové úpravě regulace řady otázek rodičovství zakotvené v novém občanském zákoníku.

2. Náročnost tématu:

Diplomantka v předložené práci využila své teoretické znalosti získané studiem poměrně velmi rozsáhlé domácí literatury, jakož i judikatury. Ve své práci rozdělené do sedmi velkých kapitol podává komplexní pohled na právní problematiku rodičovství i na jednotlivé otázky s touto problematikou spojené.

V kapitole o rodinném právu však postrádám poněkud jasnější teoretické vymezení předmětu rodinného práva, jakož i stanovisko k novému zařazení rodinného práva do legislativního systému občanského práva jako obecného soukromého práva. Proto v této souvislosti doporučuji diplomantce uvést při ústní obhajobě alespoň stručnou zmínku o stanovisku diplomantky, je-li podle ní z teoretického i praktického hlediska nové zařazení rodinné právní úpravy do rámce nového občanského zákoníku krokem vpřed.

Diplomantka v práci správně upozorňuje na některé změny, které se v novém občanském zákoníku, a to v jeho zvláštní části týkající se úpravy rodinného práva – ve srovnání s dřívějším právním stavem – projeví. Podle diplomantky se novinky týkají manželství, příbuzenství a švagrovství, poručenství a jiných forem péče o dítě. V této souvislosti mě bude zajímat diplomantčino stanovisko na nové zařazení úpravy institutu příbuzenství a švagrovství do zvláštní rodinněprávní části občanského zákoníku.

Při svých úvahách o provedených změnách v novém občanském zákoníku se diplomantka jen krátce zastavuje u jedné ze zvlášť významných změn, a to o systematickém přesunu úpravy manželského majetkového práva do úpravy občanského zákoníku. V této souvislosti by mě zajímaly dvě otázky: stanovisko diplomantky k § 972 nového občanského zákoníku, a to k té jeho závěrečné části, kde se ukládá v určité míře uhradit z majetkového společenství manželů i ty dluhy, které jeden z manželů převzal ještě před uzavřením manželství. Rovněž by mě zajímalo obecné stanovisko diplomantky k hlasům, které se již dnes dožadují odstranění současné podoby manželského majetkového společenství vůbec.

Diplomantka se v práci rovněž zmiňuje o osvojování nezletilých dětí, jakož i dále o tom, proč nový občanský zákoník neupravuje registrované partnerství. I zde bych rád znal jako oponent stanovisko diplomantky. To platí tím spíše, že v současné době se začíná znovu hovořit o možnosti zařadit úpravu registrovaného partnerství do rámce občanského zákoníku. Uvažuje se dokonce o přípustnosti adopce nezletilých dětí osobami téhož pohlaví. I když jsem si vědom, že tyto otázky netvoří bezprostřední předmět zkoumání diplomové práce diplomantky, nicméně s ním souvisí a právě v současné době začínají být aktuální.

3. Kritéria hodnocení práce

Předložená diplomová práce jako celek rozhodně splnila cíl, který si diplomantka zadala. Čtenáři jsou ve srozumitelné a zároveň čtivé podobě předloženy komplexní výklady zkoumané problematiky, včetně pozornosti novým jevům, které se v této oblasti postupně ve společenské praxi vyvinuly (asistovaná reprodukce, nakládání s embryi, náhradní mateřství, utajované porody, jakož i schránky pro odložené děti). Všem těmto otázkám diplomantka věnovala v práci náležitou pozornost, čímž osvědčila nejen své solidní teoretické znalosti, ale i to, co je zvlášť důležité, totiž znalost poznatků společenské a právní praxe. Předností práce je i to, že některé z těchto otázek diplomantka zkoumala i v širších mezinárodních souvislostech (v této souvislosti nelze přehlédnout zejména řešení problematiky náhradního mateřství ve Velké Británii).

Při ústní obhajobě proto doporučuji zabývat se navíc i úpravou náhradního mateřství u nás, a to jak z hlediska *de lege lata*, tak *de lege ferenda*. Mohla by nám při té příležitosti diplomantka stručně osvětlit, jakou budoucí úpravu tohoto institutu by si sama představovala.

Závěrem lze konstatovat, že práce, jejíž těžiště spočívá v analýze jednotlivých otázek určování rodičovství, je nepochybně zdařilá. Svědčí o samostatné schopnosti diplomantky se na patřičné odborné úrovni vyrovnat s nikoliv jednoduchou právní úpravou určování rodičovství.

Po systematické stránce je předložená diplomová práce přehledně členěna. Čtenář má možnost se v obsahu práce rychle orientovat.

Na výši je i celková jazyková a stylistická úroveň práce.

Navržený stupeň kvalifikace: v ý b o r n ě

Prof. JUDr. Jiří Švestka, DrSc.